

Esquerdes al símbol de Lleida

L'aparició d'una gran esquerda en una de les crestes que coronen el campanar de la Seu Vella ha reobert l'etern debat sobre la necessària restauració de l'emblemàtic monument.

El 22 de juliol vam commemorar els 800 anys de la col·locació de la primera pedra de la Seu Vella de Lleida, el monument més emblemàtic de la capital del Segrià. La història no l'ha tractat gaire bé. Felip V va fer tancar al culte l'antiga catedral i la va convertir en una inexpugnable caserna militar. Enlairat dalt d'un turó, el monument va ser despulat no tan sols dels tresors artístics que el vestien, sinó també del veïnat. El turó va quedar pelat. Amb les pedres de vells palaus es van alçar unes muralles que van separar la ciutat de la ciutadella militar. El lector pot pensar que són coses de fa 300 anys, quan la sensibilitat era una altra. Però no. Per increïble que pugui semblar, la Seu Vella va ser quarter fins a mitjan segle XX. Encara hi ha qui pot explicar històries de la mili ambientades en la majestuositat del temple. Cal tenir això en compte quan es parla del monument. Hi ha molta feina a fer, però se n'ha fet molta. Perquè no caldrà donar massa detalls de com van deixar els militars l'antiga catedral. De tant en tant s'encén l'alarma.

L'última vegada va ser durant la Setmana Santa, quan es va detectar que una de les agulles que coronen el campanar presentava una esquerda de més d'un metre. La pedra afectada va ser col·locada fa uns anys, en una de les primeres (i polèmiques) restauracions del monument, per la qual cosa, des d'un punt de vista artístic i històric, no era greu. Tècnics del Departament de Cultura ja treballen a hores d'ara per resoldre el problema, però l'anècdota ha servit per a reobrir el debat. El nou director dels serveis territorials de Cultura, Antoni Llevot, ha avançat que la Seu Vella serà una de les prioritats del Departament. Encara que s'estan perfi-

lant pressupostos i les partides de què es disposen ja estan, en molts casos, compromeses, el que ja es pot dir és que la Generalitat canviarà la política envers el monument. Fins ara es restaurava "cara a la galeria", segons denuncia Llevot i coincideixen a afirmar els experts consultats per EL TEMPS. S'invertien molts milions (procedents, majoritàriament del Pla de Catedrals del Ministeri de Cultura) a millorar les façanes, a polir capelles malmeses. Els aspectes en què de debò calia intervenir, però, es deixaven de la mà de deu.

És el cas del claustre. Es tracta d'una obra aclaparadorament impressionant, insòlitàment oberta al paisatge. Quan plou, es mulla. El professor d'Història de l'Art de la Universitat de Lleida Francesc Fité destaca que antigament les lloses de pissarra es revisaven anualment i es canviaven de dalt a baix cada trenta, segons consta en els llibres d'obres. Ara bé, fa més de mig segle que no es toca aquesta coberta. Llevot

es compromet a posar en marxa un pla de manteniment permanent del monument "al marge de les restauracions". Seria una manera de garantir la rapidesa en cas que s'hagi de canviar una teula o reparar l'esquerda d'una pedra. "L'edifici és enorme i té molts anys. La revisió és necessària", assegura. Això, però, no treu que el Departament de Cultura s'hagi proposat com a prioritat rescatar de l'oblit el pla director del monument. Es va aprovar el 1993 i preveia la restauració total de la Seu Vella en un termini de deu anys i una inversió del 10.000 milions de pessetes de l'època. Se n'ha fet molt poca cosa. "No ens hem d'inventar la sopa d'all. Tot el que hem de fer ho tenim previst allà." Això sí, el nou Govern de la Generalitat, el revisarà, "perquè les prioritats poden haver canviat". Els antecessors en el càrrec van intentar trobar un gran patrocinador que ajudés les institucions a tirar endavant la restauració i no se'n van sortir. "Això no ens pot frenar", assegura Llevot. Es replantejarà la qüestió. Els patrocinadors es deixaran per a actuacions concretes, com ara la recuperació de la capella de Requesens, convertida en latrina pels militars, que finançarà de forma imminent l'Agrupació Mútua de Catalunya, però les grans obres aniran a càrrec del Govern català. Això sí, "aprofitant millor els recursos". El director dels serveis territorials de Cultura vol dir que es lluitarà perquè sigui aquest departament el que gestioni el famós 1% cultural. El president de l'Associació dels Amics de la Seu Vella, Joan Ramon González, espera que la polèmica oberta arran de l'esquerda del campanar serveixi de revulsiu perquè els polítics es decideixin a afrontar la recuperació del monument. I, perquè en prenguin nota, elabora la llista de la feina (molta) que encara queda per fer: "cal renovar la teulada del claustre per evitar les goteres, restaurar la porta de Santa Maria l'Antiga, una joia del renaixement; solucionar les esllavissades de petites pedres que obliguen a posar una xarxa a sota del cimborri, no oblidar les muralles...". Que consti en acta.

Anna Sàez